

žarka potopila dne 8. febr. tako naglo, da niso mogli spustiti v morje rešilnih čolnov.

Istotako se je potopila v Sredozemskem morju francoska oklopna križanka „Dupleux“. Zadelala je na mino in se potopila s posadko vred. Na ladji je bilo 609 moških posadke. Oborožena je pa bila z 22 brzostrelnimi topovi.

Amerika in Nemčija.

Zadeva zaradi „Lusitanije“, katero je potopil nemški podmorski čoln, ker je vozila strelivo za Angležce, zraven pa tudi par Amerikancev, še vedno ni končana. Nemčija je voljna dati Ameriki odškodnino za potopljene Amerikance, čeprav so jih Angleži bržkone nalašče v svojo varstvo vzeli na ladjo, Amerika pa zahteva, naj Nemčija izjavi, da je po krivici napadla „Lusitanijo“ in jo potopila. Pišejo, da se je sedaj vendar našla poravnava, s katero bosta morda obe stranki zadovoljni.

2 K 60 v nazaj!

Od 26. nov., oziroma 6. dec. 1915 naprej so plačevali nakupovalci vojno-žitno-prometnega zavoda oves za 10% ceneje, kot je bila temeljna cena. Tako je zapovedala graška podružnica vojno-žitno-prometnega zavoda podrejenim komisijonarjem in nakupovalcem. In kmetje so morali, četudi s težkim srcem, dati svoj oves za 23 K 40 v, namesto da bi dobili 26 K za 100 kg. Naši poslanci so se radi tega pritožili na Dunaju.

In nedavno je prišlo z Dunaja poročilo, da je to postopanje nepravilno. Cena za oves bi bila morala biti še vedno 26 K za 100 kg.

Svetujemo torej vsem posestnikom, ki so dobili oves samo 23 K 40 v, naj se potem svojih občin obrnejo na graško podružnico vojno-žitno-prometnega zavoda in naj jo odločno zahtevajo, naj se jim manikajoča svota 2 K 60 v pri 100 kg vrne.

Ob enem tudi naznanjamo, da se morajo, dokler se drugače ne ukrene, vse vrste žita, ako se isto prostovoljno odda, plačevati po določenih cenah in brez odbitka. Le tedaj, ako se kdo brani oddati odvisne množine žita in se mu mora isto s silo odvzeti, se sme od zneska za rekvirirano žito odtegniti 10%. Oblast ima namreč po cesarski odredbi pravico, da sme z oboroženo silo zahtevati žito odvzeti. Torej pozor! Za s silo rekvirirano žito se plačuje: pšenica 31 K 60 v, rž in ječmen 25 K 20 v, koruza in oves 23 K 40 v in za fižol 36 K za 100 kg. Ako pa, četudi zaradi opravkov znabiti pozneje, kakor je bilo določeno, vendar prostovoljno oddaš zahtevane množine žita, se plačuje isto sledeče: pšenica 34 K, rž 28 K, ječmen 28 K, koruza 26 K, oves 26 K, ajda 28 K in fižol 40 K. Ako vam komisijonar ne ugodí, javite to podružnici vojno-žitno-prometnega zavoda v Gradcu.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Tonček Domanjko.** Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam poroča: Smrt je pretrgala nit življenja Tončku Domanjku, uradniku v Drvarju v Bosni. Mlad junak je bil rojen leta 1896 v Sovjaku in je prostovoljno vstopil v vojaško službo. Bojeval se je več mesecev proti Italijanom; ponoči od 13. na 14. jan. 1916 mu je laška krogla zdrobila prsi. Težko ranjenega so ga prenesli v bolnišnico, kjer je z obudovanjem vredno potrpežljivostjo prenašal hude bolečine in je tudi tam izdihnil svojo junaško dušo. Nekaj dni pred smrtjo je pisal staršem, da je s 50 vojakov v eni od sovražnikov na pol razstreljeni cerkvi se svedel in sprejel tudi sv. obhajilo, ki mu je bila zadnja popotnica v kraj miru, kjer ne grome topovi in ne pokajo puške. . . . Poročilo o njegovi smrti od njegovega gospoda nadporočnika prida, da si je s svojim lepim obnašanjem in s svojo pridnostjo naklonil srca vseh in da vsi žalujejo za mladim junakom. Vojaška gomila v Renčah pri Gorici krije zadnje ostanke junaškega mladeniča, kateri je žrtvoval svoje mlado življenje za cesarja in domovino. Poživaj sladko v goriški zemlji!

— **Mihael Ferič.** S severnega bojišča se nam piše: Nemila smrt nam je ugrabila vrliga mladeniča Mihaela Feriča, doma iz Bukovce na niže Ptuja. Star je bil 25 let. Poslovil se je od doma dne 27. jul. 1914. Bil je zelo priden in pošten. Tovariši mu ohranimo časten spomin. Njegovo smrt hočemo kruto maščevati. Mirno spavaj, dragi Mihael, v tuji galitski zemlji!

— **Franc Glavnik.** Iz jugozapadnega bojišča je nam došla žalostna vest, da je padel junaške smrti, zadet od sovražne granate, priden mladenič Franc Glavnik, rojen v Radomerščaku pri Ljutomeru leta 1887, torej v vasi, kjer se je pred dobrimi sto leti rodil slavni učenjak vitez dr. Franc Miklošič. Ralni junak je bil vpoklican dne 15. januarja 1915 kot črnovojnik pri domačem pešpolku št. 87. Poslovil se je od svojih domačih zelo težko, sluteč, da jih ne vidi nikoli več. Dne 20. febr. je že odrinil na se-

verno bojišče, kjer se je boril hrabro tudi v Karpatih in ob reki Dnjester. Na tem bojišču mu je sovražna krogla prizanesla. Dne 10. avg. pa je moral na italijansko bojišče, kjer se je junaško bojeval do 22. okt., kateri dan je bil ranjen na glavi. Zdravil se je v Kamniku, odkoder je ozdravljen odrinil v drugo dne 27. dec. proti besedolomnemu zavezniku. Tokrat pa mu sreča ni več bila mila, kajti že dne 20. jan. t. l. mu je pretrgala nit njegovega življenja sovražna granata. V prvi sili mu je prihitel na pomoč njegov zvesti tovariš Fr. Ivančič iz Veržeja, ki mu je obvezal rano. Prisedši do zdravniške postaje pa je revež že izdihnil svojo blago dušo. Dva dni pred smrtjo je še bil previden s sv. zakramenti, kakor je poročal njegov tovariš Anton Kosi iz Noršinec. V vsakem pismu je omenil, da bi se vsaj enkrat rad videl svoje blage stariše, brata in sestro. Pristavil je pa vselej: „In če to ni mogoče, naj se zgodi po volji božji!“ Udan je torej bil vedno v voljo Najvišjega. Preselil si se torej v nebeško domovino, kjer živaš vedno veselo kot plačilo za svoje verno mladeniško življenje. Tvoj miroljubni in trezni značaj je vsakomur zelo ugajal, zato Te ohranimo v blagem spominu. Domače naj tolaži ob nenadomestni izgubi edino le zavest, da je preli svojo mučeniško-junaško kri za dom in cesarja. Naj Ti bodi zemlja goriška lahka! Na svidenje nad zvezdami!

— **Janez Paulič.** Iz Gornje Radgone se nam piše: Padel je dne 31. jan. t. l. junaške smrti za domovino in cesarja na južnem bojišču mladenič Janez Paulič, kmečki sin iz Črešnjevca, star 21 let. Praporščak njegovega bataljona je pisal materi padlega junaka pismo, ki naznanja, kako prijeten je bil pokojni pri svojih višjih in tovariših. Pred očmi svojih tovarišev je bil smrtuo zadet od sovražne kroglice. Pokopan je na pokopališču in njegov grob je skrbno obvarovan. Naj počiva v miru vrlí slovenski junak!

— **Janez Reiter.** Od Sv. Benedikta v Sl. gor. se poroča: Na južnem bojišču je padel, zadet po noči od sovražne kroglice mladenič Janez Reiter iz Trstenika. Tovariši so materi domu poročali o nesreči, jo tolažili in priznali, kako so mrtevga junaka vsi ljubili in spoštovali. To upanje v našem srcu tli, da se veseli enkrat vidimo nad zvezdami. Naj počiva v miru!

Razne novice

* **Duhovniške vesti.** Župnijo Sv. Vid na Planini je dobil č. g. Jernej Vurkelc, župnik v Dobjem. — Župnijo Gotovlje je dobil č. g. Robert Vavčič, župnik pri Sv. Joderti nad Laškim. — Č. g. Anton Peršuh, kaplan v Dolu pri Hrastniku, je imenovan za vojnega kurata v rezervi. — Č. g. kaplan Anton Bratkovič je iz Zibike prestavljen na Ponikvo ob južni železnici.

* **Iz vojnega ujetništva.** Našemu premilostljivemu Nadpastirju je večeraj došla od 22. januarja 1916 datirana vesela vest, da se nahaja bivši nemški pridigar v Celju, č. kr. vojni kurat č. g. dr. Ant. Jehart, živ in zdrav v Sassari na Sardiniji in da bo čez nekaj dni prevzel dušoskrbje za avstrijske ujetnike na bližnjem otoku Asinara. Od 22. januarja naprej sme zopet redno maševati.

* **Novi grb na kovanih novicah.** Pri kovanju novih novcev je določeno, da se bo nahajal v bodoče na novicah, na katerih je bil dosedaj stari avstrijski grb, novi avstrijski grb. Isto velja tudi za dežele o grške krone.

* **Kakor levi gredo v boj.** Dr. Oton Perko opisuje v pismu, katerega je poslal nekemu prijatelju v Celju, neustrašenost in junaštvo vojakov 87. pešpolka sledeče: Nahajam se v kritju in čakamo, da nas napade verolomni Italijan. Italijani jo pobrišejo, kakor hitro zaznajo, da imajo opraviti z našim junaškim 87. pešpolkom, kajti vojak našega pešpolka gredo proti dednemu sovražniku v boj kakor levi in se veselijo, če se Italijan samo prikaže. — Taki so naši fantje!

* **Pozdrav slovenskih smučarjev.** S koroško-italijanske meje se nam dne 5. febr. piše: Sedaj, ko nas pride „Slovenski Gospodar“ obiskat v visoke koroške hribe, je tudi nam slovenskim smučarjem bolj kratkočasno. Snega tudi tu po dolinah nimamo veliko, le po hribih ga je dovolj. Pristrčne pozdrave pošiljamo vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“. Alojzij Zupanec, Ivan Marenčič, Martin Plohl iz Stojne in Avgust Šlibar iz Vranskega.

* **Savinjčani pozdravljajo.** Iskrene pozdrave vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ pošiljamo sledeči Savinjšani: častniški sluga Jakob Rems od Sv. Frančiška, poddesetnik Franc Lichteneger, in pešec Ivan Robnik iz Luč. Vsi se že dolgo časa borimo na italijanski fronti in poprej z Rusi, pa smo še vsi zdravi.

* **Skrb za invalide.** Ko bo vojska končana, bo v naših krajih mnogo invalidov, t. j. ljudi, ki so v vojski zgubili svoje zdrave ude ali svoje zdravje. Že sedaj se mora misliti na to, kako se bo tem ljudem, ki so žrtvovali svoje najdražje — ljubo zdravje — pomagalo, da bodo mogli pošteno živeti. V poslavo-dajnih zborih vseh dežel se že razmišlja to velevažno vprašanje. Žal, da naš državni zbor ne posluša, da bi ljudski zastopniki mogli želje in potrebe inva-

lidov in njih svojecev spraviti do popolne veljave. V ogrski državni zbornici je poslanec grof Albert Aponji dne 11. febr. v svojem govoru zahteval, da naj vlada skrbi, da bo vsak invalid dobil toliko podpore, da bo mogel preživljati sebe in svojo družino. Vlada pa naj ne obrača s svojimi odredbami skrb samo za dobrobit pohabljenih vojakov, ampak naj pravočasno poskrbi, da bodo tudi vojaki, ki so radi notranjih bolezni postali pohabljeni, dobili invalidne podpore, da ne bo treba občinam in deželam skrbeti za nje. Govornik je izrazil mnenje, da bi se dalo menda tudi bolne vojake najbolje varovati pred jetiko, ako se jim podeli zadostna podpora, da se bodo mogli pošteno preživeti. Grof Aponji je vprašal vlado, koliko zdravilišč je že urejenih za jetične vojake in koliko se jih še bo ustanovilo. — Vprašanje preskrbe invalidnih in bolnih vojakov bode po vojski eno najvažnejših vprašanj. Od rešitve tega vprašanja bo odvisna usoda mnogih družin.

* **Župani bodo oproščeni.** Notranji minister princ Hohenlohe se je izjavil nasproti gornjeavstrijskemu deželnemu glavarju, da bodo vsi župani oproščeni, za katere so občinski odbori prosili in so res neobhodno potrebni.

* **Župani in občinski svetovalci,** ki so bili pri naknadnem prebiranju potrjeni, morajo dne 21. febr. 1916 odriniti v vojaško službovanje, če niso bili med tem oproščeni. Vpoklic se posameznim osebam ne bo dostavil, ker je za vse merodajen splošni vpoklic — „L-3.“

* **V Hoče!** Spodnještajerski črnovojniki, ki niso dodeljeni deželni brambi in so pozvani dne 21. t. m. k okrajnemu dopolnilnemu poveljstvu v Mariboru, se ne predstavijo dne 21. t. m. v Mariboru, marveč se morajo predstaviti v Hočah.

* **Kolkovanje prošelj** za oprostitev od vojaške ali črnovojniške službe. Č. kr. finančno ministrstvo je odredilo, da morajo biti prošnje za oprostitev od vojaške ali črnovojniške službe kolkovane za 1 K na vsako polo, priloge pa po 30 vin. Nekolkovane prošnje se ne rešujejo ali pa kratkim potom vračajo dotičnim strankam.

* **Sarže 43- do 50letnih črnovojnikov.** Med črnovojniki, ki so bili dne 17., oziroma dne 21. jan. t. l. upoklicani pod orožje, se nahaja cela vrsta takih, ki so svoj čas služili kot podčastniki (poddesetniki, desetniki, četovodje ali naredniki) v armadi. Na mnogostransko popraševanje, ali imajo ti črnovojniki tudi sedaj pravico do svojih prejšnjih sarž, sledeče: Da, imajo pravico, izvzemši slučaj, če so radi kake kazni izgubili tozadevno saržo. Tem črnovojnikom je treba samo, da se prijavijo k raportu in tamkaj predložijo tozadevno odpustnico ali kako drugo listino, iz katere je razvidno, da so služili svoj čas kot podčastniki v armadi.

* **Kdo kaj ve,** kje se nahaja Ignac Golob, ki je služil pri lovskem bataljonu št. 9? Pisal je zadnjokrat dne 6. jan. 1915 iz Gradca. Bil je pri maršstotniji. Odgovor se prosi Pavli in Neži Golob, posestnici v Žikareh, pošta Sv. Barbara pri Mariboru. — Jožeta Šfiligoj iz Barbana št. 14, pošta Biljana z Brd pri Gorici, sedaj begunka v Steinklamu, pošta Rabenstein-Steinklam, Lager-Baracke št. 59, išče svojega svaka Janeza Šfiligoj, ki je služil pri 97. pešpolku, 6. nadomestni stotniji. Pogreša se od meseca maja 1915.

* **Poštni zavoji** za vojne ujetnike. Poizvedovalni urad za vojne ujetnike opozarja, da morajo svoji v ujetništvu se nahajajočih avstrijskih vojakov pošiljati poštna zavoji po pošti naravnost na naslov dotičnega vojnega ujetnika, ne pa na naslov poizvedovalnega urada za vojne ujetnike. Tozadevni poštni zavoji morajo biti zaviti v platno, najbolje v povojeno platno. Naslov mora biti natančen. V zavoj ne devljaj nič pismenega in tudi nobenega časopisa.

* **Poštni zavoji vojakom na bojišče.** Opozarja se, da teža posameznega zasebnega poštnega zavoja, namenjenega vojakom na bojišče, ne sme znašati več kakor 5 kg. Tozadevni poštni zavoji morajo biti skrbno opremljeni, z vrvico dobro prešiti. Ne pošiljajte v zavojih vojakom na bojišče jestvila, kakor sveže meso, klobase, sir, vžigalice itd.

* **Slovenski Sadjar.** „Izšla je prva številka 4. letnika „Slovenskega Sadjarja.“ Kakor prejšnji letniki, ima tudi ta krasno barvane priloge, po katerih se prav lahko spoznajo posamezne sadne vrste. Že vsebina prve številke kaže, da obravnava ta list za naše sadjarstvo prepotrebno in za sedanje čase še posebno važno stvarino. Sadje prinaša deželi vsako leto lepe svote, ki se morejo smatrati skoraj za čist dohodek. Ko bi se pa malo bolj pobrigali za oskrbovanje že obstoječih sadovnjakov, v večji meri in z večjim premislekom zasajali nove nasade in bolj izkoriščali sadni pridelek, bi se dal ta dohodek še izdatno pomnožiti. Sadje, zlasti na razne načine konzervirano (n. pr. posušeno), bi moralo biti tudi v naših gospodarstvih, posebno v sedanjih časih, bolj čislano živilo, kakor dosedaj. Kakor z drugimi živili,